

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

VALITUS

VALITUKSENLAISET PÄÄTÖKSET

Kauniaisten kaupunginvaltuuston 17.6.2024 äänestyspäätökset:

§26 talouden tasapainottamisohjelma 2025-2027,

§28 kaupungin hallintosäännön päivittäminen sekä

§29 Selvitys Kauniaisten kaupungin osuudesta kansallisoopperan ja -baletin rahoituksesta

HAKIJAT Taisto Miettinen, Kauniainen

taisto.miettinen@kauniainen.fi

Jarkko Huttunen, Kauniainen

jarkko.huttunen@kauniainen.fi

VAATIMUKSET

1. Valituksenlaiset päätökset tulee kumota ja asiat tulee palauttaa Kauniaisten kaupunginvaltuuston uudelleen käsiteltäväksi.
2. Valituksenalaisten päätöksien täytäntöönpano tulee kieltää, kunnes valitukset on ratkaistu.

PERUSTELUT

1. Äänestysjärjestystä ei ole hyväksytetty valtuustossa nimenomaisesta vaatimuksesta huolimatta, samoin kuin äänestystapaa
2. Valtuutetuille ei ole annettu puhe- ja esitysoikeutta äänestystavan ja äänestysjärjestyksen osalta eikä siten myöskään mahdollisuutta jättää asiaan eriävää mielipidettä
3. Äänestysjärjestys on ollut virheellinen (asiat §28 ja §29)
4. Päätöksen muutoksenhakuohje on ollut virheellinen (asia §29)

Äänestysjärjestyksen hyväksymisestä

Kuntalain 104 § mukaan ”Jos toimielin on asiasta yksimielinen tai vastaehdotusta ei ole kannatettu, puheenjohtaja **toteaa päätöksen**. Muussa tapauksessa puheenjohtaja toteaa ehdotukset, joita ei kannatuksen puuttuessa oteta äänestettäväksi, ja ehdotukset, joista äänestetään. Puheenjohtaja **saattaa toimielimen hyväksyttäväksi äänestystavan ja**, jos äänestyksiä on toimitettava useampia, **äänestysjärjestyksen**

sekä tekee äänestysesityksen siten, että vastaus "jaa" tai "ei" ilmaisee kannanoton ehdotukseen.”

Kauniaisten hallintosäännön 91 §:n mukaan ”Jos puheenjohtaja toteaa valtuuston yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja **toteaa** ehdotuksen valtuuston päätökseksi.” Hallintosäännön 93 §:n mukaan ”Jos äänestykseen otettavia ehdotuksia on enemmän kuin kaksi, puheenjohtaja esittää **valtuuston hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen.** ”

Kuntaliiton äänestysohjeen s. 9-10 mukaan ”Mikäli pohjaehdotus ei saa siitä poikkeavia kannatettuja vastaehdotuksia, puheenjohtajan on **todettava** pohjaehdotuksen tulleen toimielimen yksimieliseksi päätökseksi.” ”Kun asia ja sen päätösehdotus on esitelty toimielimelle, **avataan keskustelu.** Keskustelun aikana toimielimen jäsenet voivat tehdä päätösehdotuksia eli vastaehdotuksia asiassa.”

Ohjeen s. 15 mukaan ”Mikäli äänestyksiä on toimitettava useampia, puheenjohtajan tehtävänä on äänestystavan hyväksymisen lisäksi esittää toimielimelle **äänestysjärjestyksen** hyväksymistä.” Ohjeen s. 16 mukaan ”Äänestysjärjestyksellä **tarkoitetaan sitä, mihin järjestykseen ehdotukset asetetaan äänestettäessä toisiaan vastaan.**”

Valtuuston kokouksessa on ollut useita äänestyksiä. Asioiden käsittelyssä pidettiin taukoa sen aikaa, kun asiassa laadittiin äänestysjärjestystä. Kun äänestysjärjestys oli luotu numeroina järjestelmään, niin asiassa ilmoitettiin aloitettavan äänestys. Useat valtuutetut keskustelivat tuossa vaiheessa siitä, että äänestysjärjestys on hyväksyttävä valtuustossa eikä aikaa järjestyksen tutustumiseen ollut. Sen vuoksi valtuutettu Mieltinen viittasi kädellään pyytäen puheenvuoroa. Kaupunginjohtaja huomasi ja ilmoitti puheenjohtajalle Mieltisen pyytävän puheenvuoroa ja puheenjohtaja antoi puheenvuoron Mieltiselle. Puheenvuorossaan valtuutettu Mieltinen ilmoitti ”äänestysjärjestys on hyväksyttävä valtuustossa”. Varmuudella kaikki salissa kuulivat valtuutetun vaatimuksen / huomautuksen, joka on tarvittaessa kuultavissa valtuutettujen todistajankertomuksin. Puheenjohtajaa ilmoitti vaatimukseen, että ”palautusehdotus käsitellään aina ensin” eikä nimenomaisesta vaatimuksesta huolimatta avannut asiasta keskustelua. Muuta tiedustelua taikka keskustelua äänestystavasta ja äänestysjärjestyksestä tai niiden hyväksymisestä ei kokouksessa ollut, samoin kuin sellaisen päätöksestä. Mieltisen tarkoitus vaatimuksella oli ollut, että asiassa meneteltäisiin lain mukaisesti, jotta asiaa ei tarvitsisi käsitellä valtuustossa uudelleen, kuten edellisessä äänestyskokouksessa tapahtui.

Äänestystapaa ja äänestysjärjestystä ei siten hyväksytetty valtuustossa ennen Mieltisen vaatimusta, eikä myöskään vaatimuksen jälkeenkään missään päätöskohdassa. Mieltinen huomasi myöhemmin pöytäkirjaluonnoksesta, että pöytäkirjaan on kirjattu vastoin tosiasioita, että äänestysjärjestys olisi hyväksytty kokouksessa yksimielisesti, vaikka yhdessäkään päätöksessä äänestystavan ja äänestysjärjestyksen hyväksymistä ei ole annettu valtuuston päätettäväksi eikä siitä myöskään siten tehty minkäänlaista valtuuston päätöstäkään eikä sellaista siten julistettukaan (**liite: mail**). Mailvaihdesta ilmenee, että tällainen päättely-menettely ilman asian kysymistä olisi ”vakiintunut”

tapa, jollaista kuntalain 104 §:n vastaista aiempaa menettelyä ei ole ainakaan allekirjoittaneiden tiedossa ja hyväksyttynä.

Mailivaihdosta ilmenee, että äänestystapa ja äänestysjärjestys on **vain esitelty** eikä valtuuston päättämä, vaan valtuuston ja kunkin valtuutetun puolesta **päätelty**. Kaupungin mailin mukaan puheenjohtajan tehtävänä ei olisi siten avata asioista keskustelua, vaan valtuutettujen tulisi tehdä se itsenäisesti, vaikka Mietinen nimenomaisesti aloitti keskustelun huomauttamalla kokouksessa valtuuston hyväksymisedellytyksestä. Asia siis kirjataan pöytäkirjaan, vaikka puheenjohtaja ei ole sellaista kysynyt, valtuutetuilla ei ole ollut esitysoikeutta asiaan eikä päätöstä ole julistettu eli kirjaus tehdään täydellisesti valtuutettujen tietämättä. **(liite: mail)**. Valtuutetut saavat sitten vasta pöytäkirjasta lukea jälkikäteen, mitä mieltä he ovat jonkun (?) muun mielestä kokouksessa olleet, vaikka asiaa ei ole mitenkään heiltä kysytty taikka sitä heille edes ilmoitettu.

Normaalisti asian käsittely / keskustelu avataan sekä myös tehty päätös ilmoitetaan valtuustolle kuntalain 104§:n mukaisesti. Päätös voi luonnollisesti syntyä myös tiedustelun jälkeen konkludenttisestikin, mutta tuolloinkin se tapahtuu tiedustelun jälkeen ja tehty päätös ilmoitetaan kuntalain mukaisesti. Äänestysjärjestyksen osalta asian käsittelyä ei siirretty millään tavoin valtuustolle, keskustelua ei avattu eikä päätöstä ilmoitettu. Pöytäkirjaan on siten ehkä vakiopohjaa käyttäen kirjattu asia, joka ei ole ollut edes valtuuston päätettävänä eikä sitä ole myöskään kokouksessa valtuuston toimesta päätetty eikä siten myöskään kuntalain mukaan julistettu. Asia ilmenee mailivaihdosta selkeästi virheellisen pöytäkirjan sijaan **(liite: mailivaihto)**. Pidämme kokousta vastaamattomia virkamiesten pöytäkirjauksia moitittavana menettelynä, vaikka käytössä olisikin vakiopohja. Pöytäkirjan tulee vastata **aina** kokouksen tosiasiallista kulkua sekä kokouksessa käytyjä keskusteluita.

Rovaniemen HaO 21.6.2005 05/0292/1 Kun äänestysjärjestystä ei sen selvityksen mukaan, mikä asiakirjoista oli saatavissa ollut saatettu valtuuston hyväksyttäväksi, äänestys oli suoritettu vuoden 1995 kuntalain vastaisesti, ja asiassa oli tapahtunut menettelyvirhe. Kysymys myös äänestysjärjestyksestä. (KHO: ei muutosta).

Äänestystavan hyväksymisestä

Mailivaihdosta ilmenee, että pöytäkirjan kirjaus äänestysjärjestyksestä tarkoittaisi tosiasiaassa pelkästään äänestystapaa, jota sitäkään ei ole esitetty valtuuston hyväksyttäväksi eikä valtuusto ole tältäkkään osin tehnyt päätöstä, saati sitten yksimielistä päätöstä edes konkludenttisesti. Päätös ei voi syntyä siten, etteivät päättävät tahot edes tiedä sen syntymisestä mitään, kun sitä ei ole edes tiedusteltu eikä ilmoitettu. Pöytäkirjoista ei ilmene äänestystavan hyväksyminen, vaikka se kuuluisi lain mukaan valtuuston päätettäväksi. Valtuusto ei ole siten hyväksynyt myöskään äänestystapaa.

Kuntalain 104 § mukaan ”Puheenjohtaja saattaa toimielimen hyväksyttäväksi **äänestystavan** ja, jos äänestyksiä on toimitettava useampia, äänestysjärjestyksen sekä tekee äänestysesityksen siten, että vastaus ”jaa” tai ”ei” ilmaisee kannanoton ehdotukseen.”

Hallintosäännön 93 §:n mukaan ”Äänestys toimitetaan puheenjohtajan päättämällä tavalla, sähköisessä kokoushallintajärjestelmässä tai avoimesti nimenhuudolla aakkosjärjestyksessä.” Kauniaisten hallintosäännössä äänestystavan päättää siis puheenjohtaja 93§:n mukaisesti, vaikka kuntalain 104:n mukaan äänestystapa on saatettava valtuuston hyväksyttäväksi. Hallintosääntö on tältä osin ristiriidassa kuntalain kanssa.

Puhe- ja esitysoikeus, eriävä mielipide

Kuntalain 102 §:n mukaan ”Puheenjohtaja johtaa **asioiden käsittelyä** ja pitää huolta järjestyksestä toimielimen kokouksessa. Toimielimen **jäsenellä on puheoikeus** käsiteltävänä olevassa asiassa.” Kuntalain 106 §:n mukaan ”**Päätöksentekoon osallistuneella**, jos hän on tehnyt vastaehdotuksen tai äänestänyt päätöstä vastaan, sekä asian esittelijällä, jos päätös poikkeaa päätösehdotuksesta, on oikeus ilmoittaa päätöksestä eriävä mielipide.”

Kauniaisten hallintosäännön 88 §:n mukaan ”Kun asia on esitelty, siitä on **varattava tilaisuus keskustella.**”

Miettisen vaatimus ”äänestysjärjestys on hyväksyttävä valtuustossa” on luonnollisesti tarkoittanut sitä, että asian käsittely avattaisiin normaalisti valtuustolle, jolloin valtuutetuilla on oikeus ilmaista näkemyksensä / vaatimuksensa asian suhteen, muilla valtuutetuilla on mahdollisuus kannattaa esitystä sekä asiassa pidetään tarvittaessa äänestys kuntalain 104 §:n mukaisesti.

Koska äänestysjärjestysasian käsittelyä ei puheenjohtajan toimesta avattu, niin kenelläkään ei ollut mahdollisuutta esittää siitä näkemyksiä ja tehdä esityksiä. Itse asiassa kenelläkään ei ollut edes aikaa tutustua äänestysjärjestykseen, sillä järjestelmään syöttämisen jälkeen aloitettiin heti äänestys. Vastakkain laitettujen esitykset oli syötetty järjestelmään pelkkinä numeroina, joiden vertaaminen esitysten sisältöön oli ko. parin minuutin aikana täysin mahdotonta (**liite: mail**).

Mailivaihdosta ilmenee myös, että kysymisen / keskustelun avaamisen sijaan jokin taho (?) päättää kunkin valtuutetun mielipiteen sekä kirjaa sen tietämättä mielipiteen tosiasiallisesta sisällöstä sekä myös julistamatta sitä kullekin valtuutetulle / valtuustolle (**liite: mail**). Näin ollen valtuutetut eivät tule kokouksessa edes tietoiseksi siitä, millaiseksi heidän mielipiteensä on päätelty ja pöytäkirjaan kirjattu, muutoin kuin jälkikäteen pöytäkirjan tarkastamisella. Kaupungin menettely on räikeästi ristiriidassa kuntalain, hallintosäännösten, ohjeiden sekä perustuslain suojaaman mielipidevapauden kanssa. Kaupungin pöytäkirjat ovat virallisia asiakirjoja, joiden tulee olla sisällöltään oikein.

Jos asian käsittely olisi normaalien menettelytapojen kuntalain 102 §:n mukaan avattu, olisi Miettinen käyttänyt ainakin puheenvuoron siitä, että valtuutetuilla tulee olla aikaa tutustua minkä sisältöiset esitykset on laitettu vastakkain ja järjestelmään tulee merkitä esityksen pääsisältö pelkän numeron lisäksi. Nyt näin ei tapahtunut, joten täydellä varmuudella kukaan valtuutettu ei pystynyt ko. ajassa vertaamaan ja sisäistämään minkälaiset esitykset on laitettu sisällöltään vastakkain sekä siten myöskään ottamaan kantaa itse äänestystapaan ja äänestysjärjestyksen sisältöön / sen hyväksyttävyyteen. Järjestelmään merkittiin vasta kunkin äänestyksen kohdalla niiden sisältöä

numeroiden lisäksi osassa äänestyksiä asiassa §28. Asioiden §26 ja §29 kohdalla äänestysjärjestelmään oli merkitty pelkät lukuisten esitysten numerot (**liite: äänestysraportit**).

Äänestystavan ja äänestysjärjestyksen hyväksymättömyys kokouksessa esitetystä nimenomaisesta vaatimuksesta huolimatta johti siten siihen, ettei valtuutetuilla ollut puhe- ja esitysoikeutta äänestystapaan ja äänestysjärjestykseen, joka johti edelleen asioiden äänestysjärjestyksen selkeään virheellisyyteen, jolla äänestysjärjestyksen virheellisyydellä voi/on ollut vaikutusta lukuisten eri äänestysten kautta asian lopputulokseen erittäin tiukoissa äänestyksissä.

Asiassa tulee ottaa myös huomioon se, että koska äänestystapa ja äänestysjärjestys ei ole ollut valtuuston päätettävänä eikä valtuusto ole siten tehnyt asiasta päätöstä, ei kenelläkään ollut oikeutta mielipiteen esittämisen lisäksi jättää asiasta myöskään eriväviä mielipidettä kuntalain 106 §:n mukaisesti.

Viitataan asiassa oikeuskäytäntöön mm. Kuopion HaO 23.6.2003 347/1 Asian esittelyn ja siihen sisältyvän päätösesityksen tekemisen jälkeen asiasta on varattava tilaisuus keskustella.

Äänestysjärjestys

Kauniaisten hallintosäännön 89 § mukaan ”Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian **pöydällepanosta, palauttamisesta** valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta. Jos ehdotus hyväksytään yksimielisesti tai äänestämällä, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.”

Hallintosäännön 93 §:n mukaan ”Äänestysjärjestys määräytyy seuraavien periaatteiden mukaan: 3. Jos ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen on **riippumaton muista ehdotuksista** (esim. ponsi), sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on **äänestettävä erikseen.**”

Kuntaliiton ohje: Äänestys ja vaali kunnan hallinnossa

Ohjeen s. 12 mukaan ”Vastaehdotuksia on kahdenlaisia. Ne voivat olla:

- joko asian käsittelyn **keskeyttävä, kuten pöydällepano, valmisteltavaksi palauttaminen**, muu asian käsittelyn keskeyttävä ehdotus tai
- asian käsittelyä jatkava, kuten pohjaehdotuksesta poikkeava vastaehdotus.”

Ohjeen s. 12 mukaan ”Mikäli kokouksessa tehdään esitys asian jättämisestä pöydälle tai muu asian käsittelyn **keskeyttämistä** koskeva ehdotus, puheenjohtajan tulee kehottaa seuraavia puheenvuoroja kohdistumaan keskeyttämisehdotukseen. Tämä tarkoittaa, että tällöin osallistujat saavat keskustella **ainoastaan** asian käsittelyn keskeyttämisestä. **Itse pääasiasta ei tule tässä vaiheessa keskustella.**”

Ohjeen s. 12 mukaan ”Mikäli asian käsittelyn keskeyttämisestä ei olla yhtä mieltä, ehdotuksesta tulee äänestää. Siten asian käsittelyn keskeyttämisestä koskeva äänestys tulee **aina** tehdä ennen muita päätösehdotuksia koskevia äänestyksiä. Myös siinä

tapauksessa, että asian käsittelyn keskeyttämistä koskeva ehdotus tehtäisiin aivan keskustelun päätteeksi. **Asian käsittelyn keskeyttämistä koskevaa ehdotusta ei voida asettaa äänestyksessä asiallista ratkaisuehdotusta vastaan.**”

Ohjeen s. 15 mukaan ”Mikäli äänestyksiä on toimitettava useampia, puheenjohtajan tehtävänä on **äänestystavan hyväksymisen lisäksi** esittää toimielimelle **äänestysjärjestyksen hyväksymistä.**”

Ohjeen s. 16 mukaan **”Äänestysjärjestyksellä tarkoitetaan** sitä, mihin järjestykseen ehdotukset asetetaan äänestettäessä toisiaan vastaan. Äänestysjärjestykseen vaikuttaa se, onko kokouksessa tehty kannatettu ehdotus **asian siirtämiseksi**. Kuten edellä on todettu, **asian käsittelyn keskeyttämistä** koskevasta vastaehdotuksesta tulee **aina äänestää ennen itse pääasiaa koskevia vastaehdotuksia.**”

Ohjeen s. 16 mukaan ”Parlamentaarinen äänestystapa on kuitenkin mahdollinen **vain** tilanteissa, joissa kaikki vastaehdotukset koskevat **samaa asiaa**. Äänestämisen tarkoitus huomioon ottaen on kuitenkin katsottava, että äänestää voidaan **vain samaa asiaa** koskevien vastaehdotusten välillä.”

Ohjeen s. 18 mukaan ”Äänestysjärjestys määräytyy seuraavien periaatteiden mukaan: Jos asiassa on keskustelun aikana tehty asian käsittelyn **keskeyttämistä koskeva ehdotus**, äänestetään ensin asian käsittelyn jatkamisesta.” Äänestysjärjestys on esitetty visuaalisesti ohjeen s. 19-20.

Valtuutettu Huttunen on esittänyt asian (kokonaan) palauttamista ”Asia palautetaan ja käsitellään myöhemmin”. Huttusen **palautusesitys numero 8.9** on äänestetty äänestysraportin mukaan 7. äänestyksenä (**liite: äänestysraportti**), vaikka se olisi tullut käsitellä aivan ensimmäisenä. Asian ensimmäisenä käsittelyn sijaan asian käsittely jatkui kaikkien esitysten osalta ja kuten esitysten numeroinnista ilmenee, niin asiassa otettiin vastaan ja käsiteltiin ennen äänestyksiä asiasisältöä muuttavia esityksiä numerot 8.10-8.11.

Valtuutettu Miettinen oli tehnyt asian osittaista **pöydellepanoa koskevan esityksen numero 8.1** ”Lisäksi kaupunginvaltuusto päätti, että opetuksen ja varhaiskasvatuksen toimielinrakennetta koskevaan kokonaisuuteen **palataan** syksyllä 2024 kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti”. Kyseinen asia oli todettu jo varsinaisessa esityksessä (**liite: päätöksen esitysteksti**), mutta Miettisen näkemyksen mukaan tuo asia oli asiallista kirjata myös itse päätöskohtaan. Esitys ei ole siten minkäänlainen muutosta itse kokonaisesitykseen eikä se siten sisältänyt mitään asiasisällön muutosta. Virkamiesten ennen kokousta ilmaiseman näkemyksen mukaan ko. kirjausta ei olisi edes tarvinnut kirjata päätöskohtaan. Miettinen oli tehnyt esityksensä ensimmäisenä järjestelmään jo sunnuntaina, joten virkamiehillä on ollut runsaasti aikaa miettiä siltä osin äänestysjärjestystä ennen kokousta.

Miettisen asian käsittelyn pöydällepanosta koskeva esitys 8.1 on kirjattu äänestysnumero 6 eli vastakkain hallintosäännön asiasisällön muuttamisen kanssa (**Nuutisen esitys numero 8.10**), vaikka Miettisen esitys olisi tullut käsitellä heti Huttusen esityksen jälkeen äänestysten alkupuolella toisena ko. asian käsittelyn keskeyttämistä koskevana itsenäisenä äänestyksenä (laitetaan pöydälle tai ei). Asian toisena käsittelyn ja äänestyksen sijaan asian käsittely jatkui kaikkien esitysten osalta

ja kuten esitysten numeroinnista ilmenee, niin asiassa otettiin vastaan ja käsiteltiin ennen ko. äänestystä asiasisältöä muuttavia lukuisia esityksiä 8.2-8.11.

Kokouksessa virkamiehet ohjeistivat Nuutista muuttamaan esitystään numerolla 8.7 siten, että uuden esityksen 8.10 alkuun kirjataan ”Koska haluan että asia ratkaistaan nyt, eikä siirretä syksyyn, niin esitän...”. Tällä muutoksella kaupungin näkemyksen esitys tulisi yhteismitalliseksi Miettisen asian pöydällepanoa koskevan esityksen 8.1 kanssa, jolloin se voitaisiin heidän näkemyksen mukaan asettaa Miettisen esitystä vastaan. Vahvan näkemyksemme mukaan Nuutisen asiasisältöä koskeva muutos ja Miettisen pöydällepanoa koskeva esitys ei tule yhteismitalliseksi sillä, että esityksen alkuun kirjataan ”haluan että asia ratkaistaan nyt eikä siirretä syksyyn”, koska kaikki esitykset ratkaistaan kokouksessa eikä vasta syksyllä eikä Miettisen esitys sisältänyt asiamuutosta. Viittaan asiassa oikeuskäytäntöön.

Äänestyksenä 5. on ollut **Miettisen esitys numero 8.8** (Opetus- ja varhaiskasvatusvaliokuntien osalta siirrytään **yhden valiokunnan ja kahden jaoston malliin**). Esityslistalla ei ollut yhtään samaa asiaa koskevaa esitystä muuta kuin pohjaesitys. Miettisen esitys asetettiin vastakkain **Nuutisen esityksen numero 8.10** kanssa ”Koska haluan että asia ratkaistaan nyt, eikä siirretä syksyyn, niin esitän, että hallintosääntöön lisätään: 1) opetus- ja varhaiskasvatusvaliokuntien käsitellessä saman kaltaisia vähäistä merkityksellisempiä kaupungin tarjoaman palvelun laajuuteen tai palveluverkkoon vaikuttavia asioita, näiden tulee ennen päätöksentekoa **neuvotella** näistä keskenään. 2) Kokouksen läsnäoloa koskevaan kohtaan lisätään, että opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnan määräämällä edustajalla on **läsnäolo-oikeus** toisen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnan kokouksessa.)” Kuntaliiton ohjeen mukaan ”äänestää voidaan vain **samaa asiaa** koskevien vastaehdotusten välillä.” Sama asia on todettu myös hallintosäännön 93 §:ssä. Miettisen valiokuntamallin muutosta koskeva esitys 8.8 olisi siten tullut asettaa pohjaehdotusta vastaan, samoin kuin Nuutisen valiokuntien neuvotteluelvoite- ja läsnäolo-oikeusesitys 8.10. Esitykset eivät koske samaa asiaa, vaikka molemmissa esityksissä esiintyy sana valiokunta.

Kaupunki siis katsoo, että asiat koskevat samaa asiaa, jos esityksissä esiintyy **sama sana** ”valiokunta” tai esitykset ovat **sanallisesti vastinpareja** ”asiaan palataan syksyllä” ja ”haluan, että asia ratkaistaan nyt, eikä siirretä syksyyn”, vaikka esitykset eivät muutoin sisällöllisesti koske **samaa asiaa**, vaan sisältävät asiallisesti eri asioiden muutoksia tai pöydällejättöesitys 8.1 ei sisällä asiasisällön muutoksia ollenkaan. Tämän takia virkamiehet ohjeistivat Nuutista muuttamaan esitystä siten, että esityksen alkuun lisätään sanat ” haluan, että asia ratkaistaan nyt, eikä siirretä syksyyn”. Näin kaupunki sai aikaiseksi vähemmän äänestyksiä pohjaesitystä vastaan ja erittäin poikkeuksellisen myöhään miltei klo 24 asti venynyt kokous päättyisi aiemmin. Kaupungin näkemys samasta asiasta on virheellinen. Viittaan asiassa mm. tapauksiin Kuopion HaO 26.5.2000 nro 645 ja Helsingin HaO 20.8.2009 09/0699/2, joissa esityksissä on lukuisia samoja sanoja, mutta ne eivät silti koskeneet samoja asioita.

Asiassa §29 vastakkain on asetettu **Huttusen esitys numero 9.3** ”Aloitetaan välittömästi avustussopimuksen uudelleen neuvottelu” sekä **Miettisen esitys numero 9.1** ”Sopimuksen irtisanominen”. Sopimuksen uudelleen neuvottelu sekä sen

irtisanominen olisi tullut mahdollisesti äänestää kumpikin pohjaesitystä vastaan, samoin kuin **Miettisen esitys numero 9.2** (päätösesityksen kohdan 2 pieni tekstimuutos), joka oli asetettu voittanutta esitystä vastaan. Nyt äänestettävä oli vastakkain kaksi Miettisen omaa esitystä, jotka eivät sisällöllisesti koskeneet samaa asiaa (sopimuksen irtisanominen – esityksen kohdan 2 tekstimuutos maksuosuuden alentamisesta). Tekstimuutos oli koskenut vain pientä kohdan 2 sanamuotoa (pohjaesitys: pyritään neuvottelemaan – esitys: neuvotellaan).

Kukaan valtuutetuista ei saanut esitysoikeutta äänestysjärjestykseen, joten tiedossa ei ole siten mikä olisi ollut asian lopullinen valtuuston hyväksymä äänestysjärjestys ja siten myöskin lukuisten tiukkojen eri äänestysten kautta asioiden lopputulos. Asioiden väärällä käsittelyjärjestyksellä ja vastakkainasettelulla pystytään mahdollisesti vaikuttamaan asian lopputulokseen.

Äänestysjärjestyksen oikeellisuutta on tiedusteltu vihreiden valtuutetun toimesta kuntaliitosta, jonka näkemyksen mukaan äänestysjärjestys on ollut virheellinen (**liite: mail**). Todettakoon, että kuntaliiton juristilla meni erittäin pitkään ennen kuin hän hahmotti eri äänestykset ja niiden sisällön äänestysraporttiin kirjatuihin numeroihin, vaikka heidän välinen keskustelu oli sisältänyt vain pientä osaa esityksistä. Valtuuston kokouksessa valtuutetuille ei ollut annettu aikaa tutustua äänestysjärjestykseen ajallisesti käytännössä ollenkaan.

Viittaa asiassa myös mm. seuraaviin oikeustapauksiin:

KHO:1960-II-231 Asiallista ratkaisuehdotusta ei voitu panna asian käsittelyn siirtämistä [keskeyttämistä] tarkoittavan ehdotuksen vastaehdotukseksi.

Turun HaO 23.3.2000 00/0166/1 Käsittelyn aikana oli tehty S:n kaupunginvaltuuston työjärjestyksen mukainen kannatettu asian siirtämistä [keskeyttämistä] koskeva ehdotus. Asian käsittelyn jatkamisesta olisi tullut erikseen tehdä päätös. Koska asian käsittelyn siirtämistä koskeva ehdotus oli asetettu äänestettäväksi kaupunginhallituksen pohjaehdotusta vastaan, kaupunginvaltuuston päätös oli syntynyt virheellisessä järjestyksessä ja se oli kumottava.

KHO 24.10.2003 T 2619 Kun kaupunginhallituksessa oikaisuvaatimuksen käsittelyn yhteydessä on tehty kannatettu asian pöydälle panoa koskeva ehdotus, olisi puheenjohtajan tullut keskeyttää keskustelu ja kehottaa puhujia kohdistamaan seuraavat puheenvuorot keskeyttämisehdotukseen sekä jättää kannatettu ehdotus kaupunginhallituksen päätettäväksi, eikä asettaa esittelijän ehdotusta vastaesitykseksi asian pöydälle panoa koskevaa ehdotusta vastaan. Kaupunginhallituksen päätös oli syntynyt virheellisessä järjestyksessä. Kouvolan hallinto-oikeuden päätös kumottiin ja asia palautettiin kaupunginhallitukselle oikaisuvaatimuksena käsiteltäväksi..

Päätöksen §29 muutoksenhakuohje

Asian §29 muutoksenhakuohjeen mukaan ”Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska asia koskee vain valmistelua.”

Päätösesityksen ja päätöksen mukaan ”Valtuusto merkitsee tiedoksi saadun selvityksen Kauniaisten kaupungin osuudesta kansallisoopperan ja -baletin rahoituksesta ja että

1. kaupunki jatkaa yhteistyötä kansallisoopperan ja -baletin kanssa eikä sopimusta pääkaupunkiseudun kaupunkien osallistumisesta Suomen Kansallisoopperan käyttökustannuksiin irtisanota,

2. kaupunki lähempänä sopimuskauden päättymistä pyrkii neuvottelemaan alennuksesta kaupungin maksusuuteen.”

Päätösesitys on hyväksytty kokouksessa eri äänestysten jälkeen sellaisenaan. Valtuusto on päätöksessään merkinnyt saaneensa tiedoksi selvityksen, jolta osin asia koskee valmistelua. Sen sijaan päätöksen kohta 1 ja 2 eivät koske valmistelua, vaan nimenomaista useaan kertaan äänestettyä päätöstä ja sen sisältöä, johon kuntalaisilla tulisi olla kuntalain 137 §:n mukaan valitusoikeus. **Muutoksenhakuohje ja siten myös itse päätös on selkeästi virheellinen.**

Lopuksi

Lukuisista kuntalain, hallintosäännön, oikeuskäytännön sekä ohjeiden vastaisesta menettelystä huolimatta Kauniaisten virkamiehet mailivaihdossa katsovat, etteivät aio ainakaan oma-aloitteisesti laillisuusvalvontana käsitellä virheellisiä äänestyspäätöksiä uudelleen (**liite: mail**). Kaupunki mitä ilmeisimmin jatkaisi ”vakiintunutta” tapansa, jollaisesta ko. vakiintuneesta tavasta allekirjoittaneilla ei ole usean kauden valtuutettuna tietoa. Pidämme tällaista lainvastaista mahdollisesti ”vakiintunutta” menettelytapaa moitittavana. Me valtuutetut vuorollamme pöytäkirjantarkastajina ja Miettinen valtuuston 2 varapuheenjohtajana emme voisi tällaisia virheellisiä kirjauksia ja menettelytapoja osaltamme hyväksyä.

TODISTEET / LIITTEET

1. Päätökset ja äänestysraportit valitusosoituksineen
  - virheellinen äänestysjärjestys
  - tehdyt kirjaukset äänestysjärjestyksestä ja -tavasta (vastoin tosiasioita / mail)
  - äänestystavasta ei tehty päätöksiä
  - äänestysjärjestys on ollut pelkkinä numeroina järjestelmässä
  - Miettisen esitys hallintosäännön osalta sisältyi esittelytekstiin (ei asiasisällön muutos) ja kysymys pöydälle jättämisestä kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti
  - asian §29 muutoksenhakuohje on ollut virheellinen
2. Kauniaisten hallintosääntö
  - äänestysjärjestys ja äänestystapa
  - äänestystapa on ristiriidassa kuntalain 104§:n kanssa
3. Mailivaihto kaupunginjohtajan kanssa
  - äänestystapaa ja äänestysjärjestystä ei ole hyväksytetty valtuustossa
  - kokousta vastaamattomat virheelliset kirjaukset ”vakiintunut” tapa
  - Jokin tuntematon taho päättelee valtuutettujen mielipiteitä niitä kysymättä ja niistä kertomatta
  - pöytäkirjan kirjaukset äänestystavan ja äänestysjärjestyksen yksimielisestä päätöksestä ovat virheellisiä

- kuntaliiton näkemys äänestysjärjestyksestä
4. Kuntaliiton ohje: Äänestys ja vaali kunnan hallinnossa
- äänestysmenettelyohjeet

Kauniaisissa 14. heinäkuuta 2024

Taisto Miettinen

Kaupunginvaltuutettu, Kauniainen
Valtuuston 2. varapuheenjohtaja

Jarkko Huttunen

Kaupunginvaltuutettu, Kauniainen